III

(Prípravné akty)

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 18. septembra 2020

k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/1011, pokiaľ ide o výnimku pre určité devízové referenčné hodnoty tretích krajín a o určenie náhradných referenčných hodnôt pre určité referenčné hodnoty, ktorých poskytovanie sa ukončuje

(CON/2020/20)

(2020/C 366/04)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 8. septembra 2020 žiadosť Rady Európskej únie o stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/1011, pokiaľ ide o výnimku pre určité devízové referenčné hodnoty tretích krajín a o určenie náhradných referenčných hodnôt pre určité referenčné hodnoty, ktorých poskytovanie sa ukončuje ([1]) (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže navrhované nariadenie obsahuje ustanovenia, a) ktoré sa týkajú transmisie menovej politiky a teda majú vplyv na základnú úlohu Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) definovať a uskutočňovať menovú politiku Únie podľa článku 127 ods. 2 zmluvy a b) ktoré majú vplyv na úlohu ESCB prispievať k hladkému uskutočňovaniu politík prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú stability finančného systému podľa článku 127 ods. 5 zmluvy. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

Všeobecné pripomienky

1. ***Ciele navrhovaného nariadenia***

1.1. ECB víta hlavný cieľ navrhovaného nariadenia, ktorým je zmeniť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1011 ([2]) tak, že sa Európska komisia splnomocní na prijatie vykonávacieho aktu na určenie zákonnej náhradnej sadzby, ktorá by nahradila zo zákona niektoré referenčné hodnoty v prípadoch, keď by ukončenie ich uverejňovania spôsobilo závažné narušenie fungovania finančných trhov v Únii a keď prebieha kontrolovaný postup riadneho ukončenia ich poskytovania ([3]). K dátumu nadobudnutia účinnosti vykonávacieho aktu Komisie by náhradná referenčná hodnota určená v uvedenom akte nahradila zo zákona všetky odkazy na referenčnú hodnotu, ktorá sa prestala uverejňovať, a to vo všetkých finančných zmluvách a nástrojoch a meraniach výkonnosti investičného fondu, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2016/1011 a ktoré neobsahujú vhodné záložné ustanovenia.

([1]) COM(2020) 337 final.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/1011 z 8. júna 2016 o indexoch používaných ako referenčné hodnoty vo finančných nástrojoch a finančných zmluvách alebo na meranie výkonnosti investičných fondov, ktorým sa menia smernice 2008/48/ES a 2014/17/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 596/2014 (Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2016, s. 1).

([3]) Nový článok 23a nariadenia (EÚ) 2016/1011, ktorý sa má vložiť článkom 1 ods. 2 navrhovaného nariadenia.

1.2. ECB to považuje za užitočný dodatočný nástroj, ktorého využitie by vyplnilo právne vákuum, ktoré by zostalo v prípade zmlúv so subjektmi pod dohľadom, ako sú vymedzené v článku 3 bode 17 nariadenia (EÚ) 2016/1011 ([4]) (ďalej len „subjekty pod dohľadom v Únii“), ak sa v príslušných zmluvách odkazuje na referenčnú hodnotu, ktorej ukončenie poskytovania by spôsobilo značné narušenie fungovania finančných trhov v Únii, a ak príslušné zmluvy nestanovujú ani neobsahujú vhodnú záložnú referenčnú sadzbu. To by pomohlo zmierniť riziko marenia zmlúv a riziko pre finančnú stabilitu, ktoré by mohli vyplynúť z ukončenia poskytovania takejto referenčnej hodnoty.

1.3. ECB tiež podporuje, aby boli z rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) 2016/1011 vyňaté devízové referenčné hodnoty spravované z tretích krajín, ktoré odkazujú na spotový výmenný kurz meny tretej krajiny, ktorá nie je voľne konvertibilná, a ktoré spĺňajú ostatné kritériá stanovené v navrhovanom nariadení ([5]). S výnimkou referenčných hodnôt poskytovaných centrálnymi bankami nebude používanie takýchto devízových referenčných hodnôt spravovaných z tretích krajín po roku 2021 v Únii dovolené ([6]), ak sa na ne neuplatní postup posúdenia rovnocennosti, schválenia alebo uznania. ECB si je vedomá toho, že splnenie takejto podmienky by bolo problematické, keďže tieto referenčné hodnoty nie sú mimo Únie regulované. Tým, že by sa tieto referenčné hodnoty vyňali z pôsobnosti nariadenia 2016/1011, by sa subjektom pod dohľadom v Únii umožnilo ich naďalej používať.

Konkrétne pripomienky

2. ***Záujem ECB na prechode trhu na takmer bezrizikové sadzby a jej úloha pri podpore takéhoto prechodu***

2.1. Referenčné hodnoty a obzvlášť referenčné úrokové sadzby alebo medzibankové referenčné sadzby sú dôležité pre fungovanie finančných trhov a transmisiu menovej politiky. Transmisia menovej politiky do širšej ekonomiky závisí od schopnosti ECB monitorovať zmeny referenčných hodnôt na peňažných trhoch v reakcii na zmeny úrokových sadzieb ECB. Neexistencia odolných a spoľahlivých referenčných hodnôt by mohla preto viesť k narušeniu finančných trhov s možným významným nepriaznivým vplyvom na transmisiu menovej politiky ECB prostredníctvom jej rozhodnutí a na schopnosť Eurosystému prispievať k hladkému uskutočňovaniu politík prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú stability finančného systému.

2.2. Vzhľadom na takéto riziká ECB vykonáva niekoľko úloh pri podpore prechodu finančného trhu z kritických referenčných hodnôt v eurozóne na takmer bezrizikové sadzby. V roku 2017 ECB spolu s Komisiou, Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy a belgickým orgánom pre finančné služby a trhy (FSMA) zriadili pracovnú skupinu pre bezrizikové eurové sadzby, pre ktorú ECB zabezpečuje sekretariát. ECB od októbra 2019 uverejňuje aj jednodňovú úrokovú sadzbu nezabezpečených transakcií v eurách (€STR) na základe údajov, ktoré už má Eurosystém k dispozícii, s cieľom doplniť existujúce referenčné sadzby vytvárané súkromným sektorom a slúžiť ako záložná referenčná sadzba. Pracovná skupina odporučila €STR ako bezrizikovú sadzbu pre euro, ktorá má nahradiť sadzbu EONIA, ktorá sa prestane poskytovať od roku 2022. ECB sa tiež zúčastňuje na činnosti oficiálnej riadiacej skupiny pre bankový sektor, ktorá poskytuje usmernenia Rade pre finančnú stabilitu pri hodnotení pokroku dosiahnutého pri globálnom prechode na bezrizikové úrokové sadzby.

3. ***Určenie zákonnej náhradnej sadzby, ktorá má nahradiť referenčnú hodnotu inú ako LIBOR***

ECB berie na vedomie, že navrhovaná právomoc Komisie určiť náhradnú sadzbu je zameraná predovšetkým na zmluvy so subjektmi pod dohľadom v Únii, ktoré odkazujú na sadzbu LIBOR ([7]), keďže táto referenčná hodnota sa už nemusí po skončení roka 2021 poskytovať. V tejto súvislosti vláda Spojeného kráľovstva nedávno oznámila svoj zámer zmeniť svoje nariadenia o referenčných hodnotách s cieľom zabezpečiť, aby mal britský regulačný orgán (Financial Conduct Authority) do konca roku 2021 primerané regulačné právomoci na správu a riadenie obdobia pred úplným ukončením poskytovania

([4]) Článok 3 bod 17 nariadenia (EÚ) 2016/1011 vo svojom vymedzení pojmu subjekt pod dohľadom zahŕňa úverové inštitúcie, investičné spoločnosti a niektoré ďalšie kategórie finančných inštitúcií.

([5]) Nový článok 2 ods. 3 a 4 nariadenia (EÚ) 2016/1011, ktorý sa má vložiť článkom 1 ods. 1 písm. b) navrhovaného nariadenia.

([6]) Článok 51 ods.4a a 4b nariadenia (EÚ) 2016/1011.

([7]) Keďže sadzba LIBOR sa uverejňuje pre rôzne meny a rôzne obdobia splatnosti, odkazy na sadzbu LIBOR v tomto stanovisku sa považujú za odkazy na sadzbu LIBOR pre konkrétnu dvojicu meny a obdobia splatnosti, ktorej zverejňovanie sa má ukončiť.

sadzby LIBOR spôsobom, ktorý okrem iného zabezpečí integritu trhu ([8]). ECB poznamenáva, že vzhľadom na skutočnosť, že navrhovaná právomoc Komisie určiť náhradnú sadzbu je v navrhovanom nariadení formulovaná neutrálne, môže sa potenciálne uplatňovať na zmluvy, ktoré odkazujú na iné referenčné hodnoty – napríklad na sadzbu EURIBOR – za predpokladu, že sú v súvislosti s príslušnou referenčnou hodnotou splnené rámcové podmienky stanovené v navrhovanom nariadení a vo vykonávacom akte Komisie.

4. *Pohotovostné plánovanie subjektov pod dohľadom v Únii*

4.1. ECB poznamenáva, že článok 28 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/1011 obsahuje požiadavku, aby používatelia referenčných hodnôt, ktorí sú subjektmi pod dohľadom (iní ako správcovia referenčných hodnôt), vrátane úverových inštitúcií, vypracovali a udržiavali odolné písomné plány, v ktorých stanovia opatrenia, ktoré by prijali v prípade zásadnej zmeny alebo ukončenia poskytovania referenčnej hodnoty. Subjekty pod dohľadom v Únii sú povinné vo svojich pohotovostných plánoch v uskutočniteľných a vhodných prípadoch vymenovať jednu alebo niekoľko alternatívnych referenčných hodnôt, na ktoré by bolo možné odkázať a tak nahradiť referenčné hodnoty, ktoré sa prestali poskytovať, a uviesť dôvody, prečo by tieto referenčné hodnoty mohli byť vhodnými alternatívami. Okrem toho subjekty pod dohľadom v Únii musia na požiadanie predložiť dotknutému príslušnému orgánu tieto plány a všetky prípadné aktualizácie a zohľadnia ich vo svojich zmluvných vzťahoch s klientmi ([9]). ECB preto vychádza z toho, že určenie zákonnej náhradnej sadzby Komisiou bude dodatočným nástrojom, ktorý sa bude môcť uplatňovať vo vzťahu k referenčnej hodnote, ktorej poskytovanie sa ukončuje, za podmienok stanovených v navrhovanom nariadení, a že tým nie sú dotknuté povinnosti dohliadaných subjektov v Únii spojené s pohotovostným plánovaním podľa článku 28 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/1011.

4.2. ECB nedávno uverejnila horizontálne hodnotenie pripravenosti úverových inštitúcií na reformy referenčných sadzieb ([10]) v nadväznosti na horizontálne hodnotenie vplyvu reforiem podľa nariadenia (EÚ) 2016/1011 na úverové inštitúcie, nad ktorými sa vykonáva dohľad v rámci jednotného mechanizmu dohľadu. ECB na svojom webovom sídle uverejnila aj samostatnú správu o prípravách úverových inštitúcií na reformy referenčných sadzieb ([11]), v ktorej sa uvádzajú niektoré osvedčené postupy, ktoré môžu pomôcť úverovým inštitúciám pri plánovaní ich prechodu na nové referenčné hodnoty. V záveroch týchto správ sa zdôrazňuje, že je dôležité, aby úverové inštitúcie urýchlili prípravy na prechod na bezrizikové sadzby, a to najmä vypracovaním a vykonávaním zmierňujúcich opatrení a zahrnutím spoľahlivých a vhodných záložných mechanizmov do svojej zmluvnej dokumentácie. ECB preto nepovažuje navrhovanú dostupnosť mechanizmu zákonnej náhradnej sadzby za alternatívu k prechodu zo sadzieb EURIBOR alebo LIBOR na nové sadzby, ak zmluvu možno reálne zmeniť.

5. *Odporúčania pracovnej skupiny pre bezrizikové eurové sadzby*

5.1. ECB poznamenáva, že podľa navrhovaného nariadenia by bola Komisia povinná pri prijímaní vykonávacieho aktu na určenie náhradnej referenčnej hodnoty zohľadniť odporúčanie pracovnej skupiny pre alternatívne referenčné sadzby pôsobiacej pod záštitou centrálnej banky zodpovednej za menu, v ktorej sú denominované úrokové sadzby náhradnej referenčnej hodnoty, ak je k dispozícii ([12]).

5.2. ECB by chcela v tejto súvislosti pripomenúť, že pracovnú skupinu pre bezrizikové eurové sadzby zvolali ECB, Európsky orgán pre cenné papiere a trhy, FSMA a Komisia a že ECB zabezpečuje pre pracovnú skupinu sekretariát a od jej vytvorenia sa na jej činnosti zúčastňuje ako pozorovateľ. Odporúčania vydané v tejto súvislosti sú však výlučne odporúčaniami tejto pracovnej skupiny zástupcov súkromného sektora a ECB nenesie žiadnu zodpovednosť za ich obsah. Okrem toho skutočnosť, že ECB v súčasnosti zabezpečuje pre túto pracovnú skupinu sekretariát, by sa nemala chápať tak, že sa stotožňuje s názormi vyjadrenými v odporúčaniach pracovnej skupiny ([13]).

([8]) Pozri Regulácia finančných služieb. Písomné vyhlásenie ministra financií Rishiho Sunaka adresované Dolnej snemovni, HCWS307, 23. júna 2020, dostupné na www.parliament.uk.

([9]) Článok 28 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2016/1011.

([10]) Pozri dokument bankového dohľadu ECB s názvom „*A horizontal assessment of SSM banks' preparedness for benchmark rate reforms*", 23. júla 2020, dostupný na webovom sídle ECB www.ecb.europa.eu.

([11]) Pozri dokument bankového dohľadu ECB s názvom „*Report on preparations for benchmark rate reforms*", 23. júla 2020, dostupný na webovom sídle ECB www.ecb.europa.eu.

([12]) Nový článok 23a ods. 3 nariadenia (EÚ) 2016/1011, ktorý sa má vložiť článkom 1 ods. 2 navrhovaného nariadenia.

([13]) Pozri odôvodnenie 10 navrhovaného nariadenia.

6. ***Rozhodné právo dotknutých zmlúv***

ECB vychádza z toho, že podľa navrhovaného nariadenia by určená náhradná sadzba nahradila referenčnú hodnotu, ktorej poskytovanie sa ukončuje, keď prestane byť uverejňovaná, a to v zmluvách alebo nástrojoch uzatvorených v minulosti, ktorých účastníkom je subjekt pod dohľadom v Únii a na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2016/1011, bez ohľadu na rozhodné právo zmluvy alebo nástroja alebo na to, kde bola referenčná hodnota povolená alebo uverejnená. Tento zámer zrejme vyplýva z dôvodovej správy ([14]), v ktorej sa uvádza, že zákonná náhradná sadzba vo všetkých zmluvách uzatvorených subjektom pod dohľadom v Únii nahradí zo zákona všetky odkazy na referenčnú hodnotu, ktorej poskytovanie sa ukončuje.

7. ***Rozsah dotknutých zmlúv***

Ako už bolo uvedené, podľa navrhovaného nariadenia by sa právomoc Komisie určiť náhradnú sadzbu uplatňovala na zmluvy uzatvorené v minulosti, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2016/1011 a ktorých zmluvnou stranou je subjekt pod dohľadom v Únii. Konzultačný orgán sa vyzýva, aby zvážil rozšírenie rozsahu zmlúv, na ktoré by sa táto navrhovaná právomoc vzťahovala, a to tak, aby sa v prípade, že sa zmluva, ktorá odkazuje na referenčnú hodnotu, ktorá sa má nahradiť, riadi právom členského štátu EÚ, mohla na takúto zmluvu uplatňovať určená náhradná sadzba bez ohľadu na to, či je zmluvnou stranou subjekt pod dohľadom v Únii. Pomohlo by to zabrániť fragmentácii, ktorá by inak mohla vzniknúť na trhu Únie, pokiaľ ide o príslušné zmluvy – najmä cezhraničné zmluvy – ktoré odkazujú na referenčné hodnoty, keď by sa na niektoré zmluvy určenie náhradnej sadzby vzťahovalo a na iné nie.

8. ***Určenie nevhodnosti záložných ustanovení***

ECB poznamenáva, že v navrhovanom nariadení sa nestanovujú kritériá na určenie toho, že záložné ustanovenia v zmluve, ktorá odkazuje na referenčnú hodnotu, ktorej poskytovanie sa ukončuje, sú nevhodné, a preto patrí dotknutá zmluva do kategórie zmlúv, na ktoré by sa určená náhradná sadzba uplatňovala, ak by sa dospelo k záveru, že ukončenie zverejnenia referenčnej hodnoty by malo za následok výrazné narušenie fungovania finančných trhov v Únii. ECB vychádza z toho, že tento a mnoho ďalších aspektov by sa malo objasniť po riadnej verejnej konzultácii so všetkými zainteresovanými stranami vo vykonávacom akte, ktorý má Komisia prijať v súlade s postupom uvedeným v článku 50 nariadenia (EÚ) 2016/1011.

V prípadoch, kde ECB odporúča zmenu navrhovaného nariadenia, navrhované znenie príslušných zmien je uvedené spolu s odôvodnením v osobitnom technickom pracovnom dokumente. Technický pracovný dokument je dostupný v anglickom jazyku na webových stránkach EUR-Lex.

Vo Frankfurte nad Mohanom 18. septembra 2020

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

([14]) Pozri stranu 12 dôvodovej správy k navrhovanému nariadeniu.